

Reflectie op de uitvoering van de spreidingswet in West Betuwe – november 2024

Door: Rita Boer Rookhuiszen, fractievoorzitter

Samen met raads- en burgerraadsleden van een aantal andere politieke partijen uit West Betuwe stonden ons burgerraadslid Pieter van Zoest en ik maandagavond 28 oktober bij de Burght van Haefthen. Daar wilden burgemeester Stoop en onze wethouder Jan de Geus, die de opvang van vluchtelingen en statushouders in zijn portefeuille heeft, inwoners informeren over het voornemen om een opvanglocatie voor 150 vluchtelingen tussen Tuil en Haafthen aan te wijzen. Dit in het kader van de spreidingswet. Als inwoner van Tuil had dit natuurlijk Pieters bijzondere belangstelling.

Een paar dagen eerder was ik bij de bijeenkomst waarin omwonenden werden geïnformeerd over het aanwijzen van een opvanglocatie aan de Meersteeg in Geldermalsen, ook voor 150 vluchtelingen. In De Pluk in Geldermalsen was alle ruimte voor vragen en antwoorden. Er ontstond meer begrip voor de keuzes waar het gemeentebestuur voor staat. Zeker ook tijdens het informeel nabespreken onder het genot van een drankje. Ach, die mensen moeten toch ook een fatsoenlijke plek hebben, zo vond een van de aanwezigen. Zorgen waren er wel maar die kwamen op tafel en worden serieus genomen belofde de burgemeester.

De bijeenkomst in Haafthen, ook bedoeld voor de direct omwonenden, verliep door de opgestookte onrust totaal anders. Onrust nota bene nog eens aangewakkerd door een Tweede kamerlid met een wijd verspreid filmpje op social media die zelf zijn gezicht die avond niet liet zien. Er kwamen totaal onacceptabele dreigementen richting onze burgemeester, wethouder en ook onze ambtenaren. Waardoor uit veiligheidsoogpunt een echt gesprek, zoals in Geldermalsen, onmogelijk bleek.

Er waren niet alleen direct omwonenden gekomen. De uitnodigingbrief bleek verder verspreid te zijn. Een normaal gesprek voeren, zoals in Geldermalsen wel mogelijk was, kon daardoor niet plaats vinden. Het paste niet in de Burght. Bijzonder was de aanwezigheid van mensen die helemaal niet uit Haafthen kwamen. Zoals een vrouw die uit de gemeente Vijfheerenlanden bleek te komen. 'Ik steun de inwoners van Haafthen tegen die opvang', liet zij weten.

Gelukkig viel de optocht die aangekondigd was om vanaf de voetbalvelden naar de Burght te komen in aantal mensen reuze mee. En hoewel er een enkele keer door iemand boos geroepen werd, het applaus dat zij dan kregen kwam van niet meer dan een derde van de aanwezigen. De meeste mensen wilden gewoon meer informatie.

De burgemeester beantwoorde vragen staande vanaf een aanhanger waardoor hij zichtbaar was voor het publiek. Hij werd geflankeerd door Jan en de gemeentelijke projectleider voor de beoogde opvanglocaties. Aan de rand van het parkeerterrein werd een paar keer zwaar vuurwerk afgestoken – enorme knallen - maar daar liet niemand zich door weggagen.

Na de beantwoording van een aantal vragen uit het publiek trokken de burgemeester en zijn metgezellen zich terug naar binnen en was de bijeenkomst plotseling beëindigd. Het publiek enigszins in verwarring en teleurstelling achterlatend. In de buurt was weer zwaar vuurwerk te horen. Desondanks werd er nog wat nagepraat en langzaam vertrok iedereen. Pieter en ik vertrokken als laatsten. Het parkeerterrein bij de Burght verlaten achterlatend.

De bijeenkomst liep dus met een enorme sisser af.

Later begreep ik dat er tijdens het vragen stellen door politie ook een aantal personen was gesignaleerd die bekend stonden als voetbalhooligans en die waarschijnlijk uit waren op een relletje. Dat was ons – gelukkig - niet opgevallen. Uit veiligheidsoverwegingen werd de bijeenkomst ingekort. Op zo'n moment wordt ook een burgemeester geleefd door de mensen die verantwoordelijk zijn voor zijn veiligheid.

De zaterdag daarvoor was in Geldermalsen een barbecue van bewoners van Gerdina's Hof voor omwonenden van deze tijdelijke woonlocatie voor Oekraïners en statushouders ook al afgelast. Dit vanwege oproepen op sociale media om de barbecue, die bedoeld was voor de onderlinge ontmoeting in de buurt, te verstoren.

Dat gebeurt dus allemaal ook gewoon in ons mooie West Betuwe.

Een paar dagen na de bijeenkomst in Haaften kwam ik een van de omwonenden van de mogelijke opvanglocatie aan de Meersteeg in Geldermalsen tegen en we maakten een praatje terwijl hij op zijn afspraak zat te wachten. Hoewel hij persoonlijk niet zat te wachten op de opvanglocatie bij hem in de straat was hij verbaasd over het verloop van de avond in Haaften. Want in Geldermalsen was de avond juist zo goed verlopen.

Zo zie je hoe als mensen een paar dagen de tijd hebben om onrust aan te jagen dat het verschil kan maken.

Hoe het nu verder gaat met de opvanglocaties is helemaal afhankelijk van hoe het verder gaat met de spreidingswet. En als er 1 onzekere factor is dan is dat wel het beleid vanuit Den Haag. Als gemeenteraad hebben we wel de afspraak dat we zo lang de spreidingswet van kracht is we ook gewoon de voorbereidingen doen die nodig zijn, zonder definitieve besluiten te nemen.

Mocht de spreidingswet van kracht blijven dan duurt het ook nog heel lang voor een locatie in gebruik genomen wordt. Want er moet nog van alles onderzocht worden. Het zou ook nog kunnen dat naar aanleiding daarvan een of beide locaties afvallen. En dan kunnen we weer van voren af aan beginnen.

In plaats van het aanpakken van de echte crisissen die er in Nederland zijn, klimaat, landbouw en wonen, wordt door de huidige regering alle energie gestoken in een niet bestaande asielcrisis. We hebben wel een opvangcrisis veroorzaakt door de jarenlange bezuinigingen bij de IND en het COA. En een tekort aan sociale huurwoningen in heel het land. Met daardoor grote achterstanden in het verlenen van verblijfsstatussen. Het steeds weer afschalen van opvanglocaties. En het vele gesleep met mensen, volwassenen en kinderen, van het ene naar het andere AZC of noodlocatie. En in plaats van dat te erkennen en te investeren in IND, COA en fatsoenlijke opvanglocaties en de bouw van meer sociale huurwoningen mogelijk te maken wordt gewezen naar de vluchteling als oorzaak van de echte crisissen.

Het stemt droevig.

In het huidige 'asiel' klimaat zal een oproep van onze kant om over de opvang van vluchtelingen zelf zo nodig andere keuzes dan in Den Haag te maken hier niet in vruchtbare aarde vallen. Dat betreuren wij. Want mensen in nood verdienen onze steun en een menselijke opvang. En gemeenten die dat al jaren wel bieden, met name in het noorden des lands, verdienen onze steun. Het is onbegrijpelijk dat een meerderheid in veel gemeenten niet solidair wil zijn met deze

gemeenten. In West Betuwe moeten we toch op de ruim 50.000 inwoners toch 300 mensen een veilig en menselijk onderkomen kunnen bieden. Nota bene maar 0,6 % op het totaal dus.

Wie dan nog trots wijst naar de joods-christelijke tradities van onze samenleving moet zich diep schamen.